

KORAY AVCI ÇAKMAN

Türkiye'nin Kalbi; Ankara

Resimleyen:
Kıymet Ergöçen

KEŞİF
KULÜBÜ

tudem

KORAY AVCI ÇAKMAN

..... Keşif Kulübü

Türkiye'nin Kalbi
Ankara

KEŞİF KULÜBÜ TÜRKİYE'NİN KALBI ANKARA

© 2019, Tudem Eğitim Hizmetleri San. Tic. A.Ş.
1476/1 Sok. No:10/51 Alsancak-Konak/İZMİR

YAZAR: Koray Avcı Çakman
RESİMLEYEN: Kıymet Ergöçen
EDİTÖR: Burhan Düzçay
SON OKUMA: Irmak Ertaş
KAPAK TASARIMI: Cemil Denizer
GRAFİK UYGULAMA: Nayime Serbest

BASKI VE CİLT: Ertem Basım Yayın Dağıtım San. Tic. Ltd. Şti.
Eskişehir Yolu 40. Km. Başkent OSB 22. Cadde No:6 Malıköy/Ankara
Tel: 0 312 284 18 14

Birinci Baskı: Ekim 2019 (3000 adet)

ISBN: 978-605-285-268-2

Yayınevi sertifika no: 45041

Matbaa sertifika no: 16031

Tüm hakları saklıdır. Bu yayının hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin önceden yazılı izni olmaksızın tekrar üretilemez, bir erişim sisteminde tutulamaz, herhangi bir biçimde elektronik, mekanik, fotokopi, kayıt ya da diğer yollarla iletilemez.

KORAY AVCI ÇAKMAN

..... Keşif Kulübü

Türkiye'nin Kalbi
Ankara

 tudem

Koray Avcı Çakman

Henüz küçücük bir çocukken en yakın arkadaşımı kitaplar... Develer tellal idi, pireler berber; kâh güldüm, kâh düşündüm onlarla beraber. Tatillerde *Alice* beni *Harikalar Diyarı*'na davet ederdi. Göbeğini hoplata hoplata gülen tavşanla, yumurta adamla onun sayesinde tanıştım. Herkes uykudayken *Güliver* çalardı kapımı, "*Haydi Cüceler ve Devler Ülkesi'ne!*" derdi. Her kitap yeni bir serüvendi, her biri beni düş dünyalarında gezdirdi. Hiç terk etmedi beni hayal kahramanları; başucumda onlarla büyüdüm. Hâlâ en yakın arkadaşımıdır kitaplar. A bir de kediler, köpekler, çiçekler, kuşlar ve yıldızlar... Yazmayı da sevdim okumak kadar. Yazmak benim için gizemli bir yolculuğa çıkmak. Yazmak düş dünyasında kanat çırpılmak...

Tudem Yayın Grubundan çıkan kitapları:

- Yengeç Yazar** (fabl-öykü)
- Dere Tepe Efsane** (şiiir/öykü)
- Sahibini Arayan Keman** (öykü)
- Gülen Sakız Ağacı** (öykü)
- Bambaşka Bir Dünya** (öykü)
- Dedemin Uçan Dairesi** (öykü)
- Sıra Sana da Gelecek** (öykü)
- Nanni Küçük Farenin Büyük Maceraları** (roman)
- Yedikır'ın Kuşları** (roman)
- Hayal Küre** (roman)
- Almarpa'nın Gizemi** (roman)
- Keşif Kulübü - Türkiye'nin Kalbi Ankara** (roman)

Bölümler

Gizemli Dosya.....	7
Ankara'nın Denizi.....	22
Anıtkabir ve Eski Meclis.....	37
Saksağan, Martı ve Simit.....	49
Bilmece İçinde Bilmece	64
Kod Adı: Cılız.....	75
Tablet Evi	90
Neler Oluyor Burada?	101

Gizemli Dosya

Güneş tepede yükselirken, eski evlerden birinin avlusundaki çil horoz, avazı çıktığı kadar ötüyordu. Bir sokak kapısının önünde dikilmiş duran çocuk, “Üürüüüü!” diye horozu taklit etti. Sabahtan beri üçüncü turist kafilesiyle yokuşu tırmanan genç turist rehberi, ‘sussana’ dercesine bir bakış attı oğlana... Oğlan dil çıkarıp içeri kaçarken genç rehber de sunumuna kaldığı yerden devam ediyordu:

“Sayın konuklarımız, şimdi de Altındağ ilçemizde yer alan Ankara Kalesi’ne doğru tırmanmaktayız. Tepenin yüksek bölümünü kapsayan iç kale ve eski Ankara şehrini çevreleyen dış kale olmak üzere iki kısımdan oluşan yapının, Hititler tarafından inşa edildiği sanılmaktadır. Ama iç surları büyük olasılıkla Bizanslılar tarafından yapılmıştır.”

Genç rehber kim bilir kaç kez anlata anlata artık ezberlediği şeyleri soluksuz aktarırken, kafiledeki yaşlı bir hanım araya girivermesin mi:

“Ee... Hani nerede bu kale evladım? Kale diye diye onca yolu tırmandık. Ne bir sütun gördük ne bir burç. Masal mı anlatıyorsun, tarih mi, belli değil.”

Delikanlı, kurulu bir robot gibi, sözcükleri birbiri ardına sıralarken, sözünün böyle pat diye kesilmesine alışkındı alışkın olmasına ama yine de biraz canı sıkılmıştı. Bozulduğunu belli etmemeye çalışarak, “Efendim geldik, geldik, az kaldı. Ben bir yandan anlatıyorum. Neden dersiniz, şu an Kaleiçi Mahallesi’nden geçiyoruz. Bakın şu geveze çil horozun öttüğü tüm bu yerler, eskiden şehrin ticaret merkeziymiş.”

O anda, az önce dil çıkarıp kaçan oğlan avludan başını uzatıp onlara lâf attı:

“Kale taa yukarıda!”

Rehber, oğlanın bu çokbilmiş tavrına sinir olmuştu. Turistlere duyurmamaya çalışarak, “Geçsene sen içeri,” dedi.

Yaşlı kadın yine araya girdi. “Bırak oğlum, tarif etsin kalenin yerini. Baksana belli ki buranın yerlisi... Öyle kitaplardan okumakla olmaz. Ondan iyi mi bileceksin sen?”

Yaşlı turistin bu tavrı, oğlanın hoşuna gitmişti. Fırsat bu fırsat, oradan buradan duyduklarını sıralayıverdi:

“Tee yukarı çıkınca kalenin en yüksek yerinde fotoğraf çekinmeyi unutmayın ha! Alitaşı orası...”

Genç rehber, “Alitaşı değil Akkale!” dedi sert bir sesle.

“Bizim burada herkes Alitaşı der.”

“Halk ağzı işte! Ama gerçekte Akkale...”

Bu kez orta yaşlarda bir adam aldı sözü:

“Bırakın şimdi Alitaşını Velitaşını! Bu yokuşta böyle dikilip duracağımıza, gidelim bir an önce nereye gideceksek.”

Biraz daha yürüdükten sonra, sonunda Ankara’ya hâkim bir tepenin üzerinde kurulmuş olan kaleye varmışlardı. Yalnız genç rehber değildi kalenin hikâyesini anlatan; yörenin

çocukları da yakaladıkları birkaç turiste, üç beş lira karşılığında oradan buradan duydukları şeyleri aktarmaya çalışıyorlardı. Az ötedeki oğlanın sesi, kendi sesini bastırınca rehber kızdı:

“Sessiz olun biraz! Madem o kadar meraklısınız bu işe, burada oyalanacağınıza gidin okulunu okuyun da öyle gelin. Yalan yanlış bilgilerle hiç kimsenin kafasını karıştırmayın!”

“Yalan yanlış değil,” dedi önde iki yeni dişî çıkan bir çocuk.

“Tabii tabii! Biz onca yıl boşuna dirsek çürüttük zaten okullarda.”

Kafiledeki yaşlı hanım sabırsız bir sesle araya girdi:

“Aaa! Rehber bey oğlum, bırak çoluk çocukla didişmeyi de şuranın hikâyesini etraflıca anlat bize. Kimler gelmiş, kimler geçmiş buralardan?”

Delikanlı öksürerek sesini temizledikten sonra, her yıl çeşitli festivallere de ev sahipliği yapan bu görkemli surların ne zaman yapıldığının tam olarak bilinmediğini söyledi. “Hititlerden bu yana aynı yerde bulunan kale, Romalılar, Bizanslılar ve Selçuklular döneminde pek çok kez onarılmıştır,” diye de ekledi.

Çilli bir kız çocuğu heyecanla atıldı:

“Biz aşağı mahallede oturuyoruz abi. Bizim zamanımızda da onarıldı.”

“Doğru,” dedi rehber. “Son yıllarda da yapılan restorasyon çalışmalarıyla kale sağlamlaştırıldı. Yapımında ise en çok Ankara taşı kullanılmıştır.”

Rehber anlatırken gençlerden oluşan bir grup, üzerinde tarihi bir yazıt bulunan Hisar Kapısı önünde, marş söyleyerek

video çekimi yapıyordu. Kafiledeki yaşlı bir adam onlara lâf atmadan duramadı. “Ah şu gençler! Gören de kaleyi fethettiler sanır.”

Turist kafilesi tarihin izlerini sürerken aynı saatlerde otobüsün biri de yolcularını yüklenmiş, Ulus’tan Kızılay’a doğru yol alıyordu.

Rehber olan kuzeni turistleri gezdirirken, Efe de dershaneden çıkmış, sinemaya gitmek üzere o otobüse binmişti. Birden bir şey dikkatini çekti Efe’nin ve “Hey amca! Dosya... Dosyanızı düşürdünüz. Hey, size söylüyorum!” diye avazı çıktığı kadar bağırdı.

Her şey kaşla göz arasında olmuştu: Dosya yere düşmüş, Efe bunu görmüş, otobüs durağa yanaşmış; seslendiği adam, onu duymadan apar topar inmiş, kapı kapanmış ve otobüs hareket etmişti.

Efe bir yerde duran dosyaya, bir de arkalarında kalan ve gittikçe uzaklaşan durağa baktı. Görünüşe göre ondan başkası durumun farkında değildi. Hatta yolculardan birkaçı onun otobüsün içinde böyle avazı çıktığı kadar bağırmasından rahatsız olmuştu. Yaşlı bir hanım, “Kulağımın zararını patlatacaksın be evladım. Opera sahnesi mi sandın burayı da öyle bas bas bağıryorsun?” dedi.

Tam da o anda Ulus semtindeki opera binasının önünden geçiyorlardı.

Efe, hiç beklemediği bu azar karşısında şaşkındı. “Şey... ben... dosya. Dosyasını düşürdü de inen amca.”

Orta yaşlarda bir bey tedirgin olmuştu. “Aman ha, ortallığı yaygaraya verme oğlum. Şimdi otobüsü polis karakoluna

folan ekerler. Bizi de şahit yazarlar. Akşama kadar çıkamayıp oradan. Sonra uğraş dur! Sorgu da bitmek bilmez. Kim düşürmüş, ne düşürmüş, niye düşürmüş. Akşama kadar cevaplar dururuz artık.”

O anda şoför karıştı söze:

“Merak etme bey amca! Karakola marakola gitmeyeceğiz. Cüzdanını düşürmemiş ya... Hem bir çocuğın lâfıyla koskoca otobüs, yolunu değıştirmez.”

Efe ona ocuk denilmesine bozulmuştu. “ocuk sensin...” diye söylendi kendi kendine. Hem, otobüsü karakola çekin, folan da dediğı yoktu. O gün ne kadar garip insan varsa otobüse dolmuştu anlaşılan. Dosya yerde öylece duruyordu. Hışımla onu eline alıp dışarı baktı. ‘Keşke şunlara lâf anlatmaya çalışacağıma hemen bir önceki durakta iniverseydim. Yakalayıp verirdim şunu o amcaya. Kim bilir ne sevinirdi!’ diye düşündü. Ama iki durak arasındaki mesafe hiç de öyle kısa değildi. O gidene kadar adamcağız çoktan gözden kaybolmuş olurdu. Üstelik adamı yalnızca inerken arkadan görmüştü. Üzerinde kahverengi, uzun bir pardösü, başında da şapkası vardı. Bu haliyle tıpkı *Büyük Macera* filmindeki ajanlara benziyordu.

O bunları aklından geçiredursun, otobüstekiler de aralarında kaynaşmakla kalmamış, koyu bir sohbeta dalmışlardı. Yaşlı bir hanım, gençken dolmuşun birinde cüzdanını düşürdüğünü anlatıyor; orta yaşlı bir adam, şimdiki gençlerin iyice sorumsuz ve vurdumduymaz olduklarından söz ediyordu.

Efe, “Ben miyim vurdumduymaz, siz misiniz acaba? Benim kadar düşünceli olsaydınız bu dosya belki de şu an sahi-

bini bulmuştı,” diye mırıldandı. Sonra da dosyayı koltuğunun altına sıkıştırıp başını önüne eğdi. Bir an önce ineceği durağa varmak için sabırsızlanıyordu. Nedense on dakikalık yol bu kez ona çok uzun gelmişti. İnmek için düğmeye basmadan önce saatine baktı. Neyse ki planladığı gibi, filmin seansına zamanında yetişmişti.

Aslında, haftalardır heyecanla gösterime girmesini beklediği bu polisiye filme, en yakın arkadaşı Arda ile gitmeyi planlıyordu. Arda gelmek istemeyince o da rehber olan kuzenine teklif etmişti. Ama Eren abi, işlerinin yoğunluğundan yakınmış, “Her gün turistlerin peşinde yeterince macera yaşıyorum zaten ben,” deyip gelmemişti. Efe’nin payına da her zamanki gibi sinemaya kendi başına gitmek düşmüştü.

Mademki buraya stresli bir otobüs yolculuğu yaşayarak ulaşabilmişti, o halde kendini ödüllendirmeliydi. Film başlamadan önce bir şişe gazoz ve koca bir paket patlamış mısır alıp koltuğuna oturdu. Temposu bir an bile düşmeyen filmi soluk soluğa izledi.

Film bitip de ekran kararınca, ‘Vay canına, süperdi!’ diye geçirdi içinden. Şimdiye kadar izlediği en iyi polisiyelerden biriydi bu. O heyecanla hemen telefona sarılıp en yakın arkadaşı Arda’yı aradı:

“Çok şey kaçırdın dostum. Görmen gerekirdi, müthiştii!”

Konuya böyle pat diye girdiği için Arda onun neden söz ettiğini anlamamıştı.

“Ne müthiştii?”

“Film ya; *Karanlık Sokaklar!* Unuttun mu? Bugün vizyona girdi.”

“Ben de bilgisayardan izlerim.”

“Ses ve efektler harikaydı. Koca ekranda çıkar böylesinin zevki... Bilgisayardan izleyip de beğenmedim deme sonra. Hem kim bilir ne zaman yayınlanır internette.”

İki arkadaş kısa bir süre daha konuştular. Efe sinema salonunda biraz gezinip gelecek filmlerin afişlerine baktı, sonra da çıkıp durağa doğru ilerledi ve otobüslerden birine atladığı gibi evin yolunu tuttu. Sinema keyfi onu öyle heyecanlandırmıştı ki elindeki dosyanın bir başkasına ait olduğunu unutmuş; sanki kendi eşyasıymış gibi taşıyıp beraberinde getirmişti. Okuldan dönüşte ilk iş, elindekileri masasına koymak olurdu hep. Dosyayı da öyle yaptı. Ama koyar koymaz durdu. Sanki ilk kez görüyormuşçasına baktı masanın üzerine.

“Of ya! Nerden aldım bunu. Ben de diğer yolcular gibi ilgilenmeyebilir, otobüste bırakabilirdim. Kim bilir kimin nesi bunun sahibi? Belki de adamcağızın adresine kadar götürmek zorunda kalacağım. Üstelik bir cüzdan da değil ki bulduğum. Belki de içinden önemsiz evraklar çıkacak. Keşke cüzdan falan düşürseydi. O zaman bulup da getirdim diye, bana çıkarıp biraz para falan verirdi sahibi. Neyse bir bakalım şuna, neymiş?”

Böyle söylene söylene açtı dosyanın kapağını. İçinden birtakım evraklar çıkmıştı çıkmasına da, bunlar hiç de onun düşündüğü gibi değildi. Üzerinde çivi yazısına benzer bir şeylerin karalandığı bir kâğıt, yine bilmediği harflerle yazılı başka bir kâğıt ve iki adet fotoğraf. İyice meraklanmıştı. Heyecanla elindekilerin ne olduğunu anlamaya çalışırken dosyanın içinden küçücük bir kâğıt parçası masanın altına düşüverdi. Efe

bunu fark etmedi; çünkü tüm dikkatini fotoğraflara yöneltmişti. Onlara uzun uzun baktı. Birinde eski amforalar, antik görünüşlü çanak ve çömlekler vardı.

Sararmış siyah-beyaz fotoğraf ise oldukça ilginçti. Bir masanın etrafında oturmuş üç gencin resmiydi bu. Gençlerden biri, tıpkı bir hırsız gibi, kafasına siyah bir kar maskesi geçirmişti. Diğerleri normal giyimliydi ama masanın üzerinde deste deste paralar vardı. Heyecanla yutkundu Efe. Bu eski püskü fotoğraf neyin nesiydi böyle? Poz veren gençlere uzun uzun baktı. Yoksa bunlar banka soyguncusu falan mıydı? Belki de tarihi eser kaçakçısıydılar. “Tabii ya, bunlar da yeni kaçırmayı planladıkları tarihi eserler olmalı,” diye mırıldandı.

Kendini bir anda izlediği ve hayran kaldığı polisiye filmlerin kahramanları gibi hissetmişti. Heyecanla dosyadaki diğer şeyleri incelemeye koyuldu. Yine çivi yazısına benzeyen ama

daha farklı harflerle yazılı bir kâğıt daha... Gördüğü her şey onu daha da meraklandırıyor. Keşke bu yazılanların ne olduğunu çözebilseydi.

O anda gözüne not defterinden koparılmış küçük bir sayfa ilişti. Üzerine tarih atılmış, altına da “Pazar günü kalede, Engür’ün dükkânında, saat üçte...” yazılmıştı.

O tarihin üzerinden tam bir hafta geçmişti. Efe önündeki fotoğraf ve kâğıtlardan oluşan yığına baktı, baktı. Gerçekten bu dosyayı düşüren azılı bir kaçakçı ya da bir hırsız olabilir miydi? ‘Neden olmasın? Öyle olmasa koşarcasına iner miydi otobüsten? Belki de birilerinden kaçıyordu,’ diye düşündü. Şimdi polise gitse, bu dosyayı onlara verse, tüm şüphelerini onlarla paylaşsa...

Ama çabucak vazgeçti bu fikrinden. Polisler ona pekâlâ, “Ortada anormal bir şey yok ki. Bizim işimiz suçluları yakalamak, öyle saçma sapan şeylerden yola çıkıp da insanları suçlamak değil,” diyebilirdi. Efe bunun üzerine, o halde adamı bulup da dosyayı ona verelim, sahibine ulaştıralım, diyebileceğini düşündü. Ama adamı tarif et deseler, edemezdi. Yalnızca arkadan görmüştü. Tarif edemeyince de polisler, büyük olasılıkla, “Kayıp eşya bürosu değil burası. Yardım etmek istesek bile tarif edemediğin birini nasıl bulabiliriz ki?” deyip onu tersleyebilirlerdi.

Düşündü taşındı. Polise gitmeyecekti gitmesine de, böyle eli kolu bağlı da duramazdı. Bu olayı çözmeliydi. Hemen telefona sarılıp Arda’yı aradı.

“Arda, müthiş bir şey buldum.”

“Biliyorum biliyorum, film müthiştii. Efektler harikaydı.

Türkiye'nin Kalbi Ankara

Herkesin ve her yerin anlatmaya değer bir hikâyesi vardır, eğer onu okumayı isterseniz... Keşif Kulübü üyeleriyle birlikte Ankara'nın tarihi zenginliklerini keşfetmeye hazır mısınız?

Otobüste düşürülen bir dosyanın gizemini çözmeye kararlı dört arkadaşı... Dosyadan çıkan yazı ve fotoğrafların peşinde Gordion'dan Antik Roma Hamamı'na; Oğuz Boylarından Kurtuluş Savaşı'na uzanan tarihî bir keşif yolculuğuna çıkarlar. Keşif Kulübü'nü efsanelerin eşlik ettiği heyecan dolu bir serüven beklemektedir.

www.tudem.com

[f](#) [t](#) [i](#) [v](#) [y](#) [t](#)udem yayin grubu

ISBN 978-605-285-268-2

9 786052 852682